

Uunga siunnersuut: Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqassasut misissueqqullugit, naartunermut suut peqqutaasarnersut tassani sooq ilaasa naartuersinnissartik toqqartarneraat allallu naartuinnarnissartik toqqartarneraat, tassanilu aamma naartunermi aamma naartuersinnermi angutaasoq qanoq peqataatinneqartarnersoq. Misissuinerup inerneru kingusinnerpaamik 1. juli 2022 tamanut saqqummiunneqassapput.
(Inatsisartunut ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Siullermeenera

Naartunermut suut peqqutaasarnersut aamma sooq arnat naartuinnarnissartik naartuersinnissartilluunniit toqqartarneraat taakkunanilu angutaasoq qanoq peqataatinneqartigisarnersoq misissuisoqarnissaanut siunnersuuteqartumut qujalluta Naleqqamiit imaattumik oqaaseqassaagut.

Ukiut tamaasa naartuersittartut 850 sinneqakkajuttartut kisitsisitigut takuneqarsinnaavoq, tassa ilaatigut ukiumut inunngortuniit naartuersittut amerlanerusarlutik, taamaammat siunnersuuteqartoq paasisinnaavarput naartuinnarnissamut naartuersinnissamut, naartunermullu suut peqqutaasarnersut tassanilu naartunermi naartuersinnermilu angutaasoq qanoq peqataatinneqartigisarnersoq paasisaqarusulluni misissueqqusimmat. Misissuineru akissutigineqarsinnaasut assigiinngitsut arlaqarsinnaasut naatsorsuutigaarput, tassami naartunermut suut peqqutaanersut, naartuersinnissamut naartuinnarnissamullu qanorlu angutaasoq peqataatinneqartiginersoq tunngavilersuutigineqarsinnaasut assigiinngitsorpassuusinnaammata.

Ilumoorpoq naartuersittartut amerlavallaarput tamanna uggornarpoq, 2005-mimiit 2019-ip tungaanut ukiut taakku 15-it iluini 13.000-iuganni naartuersittoqarsimavoq, peqqutaasinnaasut misissorneqartariaarput. Ikioqartigiilluta isummat nutaat pinaveersaartitsineruut tunngasut pioreersuniit suli iluaqutaaninngorlugit ukkatarinerusariaqarpasippagut, oqanngilagut pinaveersaartitsinerit massakut atuuttut pitsaasunillu ilaartorneqartut akerlilerigut, kisianniliuna isummanik nutaanik suliniutissanik pisariaqartitsitserpalunnerput kisitsisit ukiorpaalunngortunik

nikingaarsimangutsut takutimmassuk taamatut oqarpugut, tassami naartuersittarnerit ukiuni 30-it aggersuni taamatut ingerlaannassappata ilaatigut Kalaallit Nunaanni innuttaqassutsikkut ikiliartornermi sunneeqataanissaat naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Taamaattumik piffimmi najugaqarfimmi ernisinnaaneq qanoq angujartuaarneqarsinnaanersoq, kiisalu erniartornermi ilagerusutaq ilagalugu erniartorsinnaaneq qanoq anguneqarsinnaanersoq taakku ilanngullugit misissugassat ilaaniitikkusunnarput. Taamatut oqarnernitsinni peqqutigaarput najugaqarfimmi ernisinnaannginneq aammalu aallaruni erniartornermi qanigisami akiliunneqarluni peqataatinneqartannginerat peqqutaallutik naartuersinneq ilaatigut toqqarneqarsimasinnaasarnera ilimagigatsigu. Kisianni soorunami misissuiffigineqartussat suut tunngavilersuutigisarumaaneraat naluarput, taamaakkaluartoq eqqaasagut aamma misissugassat ilaanniitsikkusunnarput.

Naleqqamiit oqassuugut arnat naartuinnassanerlutik naartuersissanerlutilluunniit kissaatertik malillugu aalajangertarnerat ataqqigatsigu, namminneerlutimmi timimi qanoq innissaa oqartussaaffigivaat oqartussaaffigiuannassallugulu. Ukiumulli taama amerlatigisut naartuersittuaannassappata akuersaarsinnaanngikkipput oqaatigissavarput, ammanerusumilli eqqartuinerusariaqarpugut imminut paarinissaq qanoq paasisariaqarnersoq angajoqqaat tassani peqataatinneqarluartariaqarpud, Qujanarpoq angajoqqaarpasuaqarmat ilaatigut imminut paarinissamut kinguaaminnut oqaluttuussisartunik iliuitsimikkut oqaatsitigullu maligassiuusunik, taamaakkaluartoq angajoqqaarpoq imminut paarinissamut qanoq eqqartuinissamut nalornilersartunik, taakku qanoq imminut paarinermut oqaloqatigiinnermut ilaatigut kinguaassiutit pillugit oqaloqatigiinnermi ammanerulernissaannut paasissutissanik tuniorarnerusariaqarpud, taamaalillutik ammanerusumik imminut paarinissaq pillugu meeqqaniikkaluarpat, angummiikkaluarpat, arnammiikkaluarpat inuusuttuniikkaluarpalluunniit nalorsannginnerullutik oqaloqatigiinneq ingerlattassagaluarmissuk.

Nunarput tamaat isigalugu paasititsiniaanerit pinaveersaatitsinerlu nunap inui tikillugit pisarnissaat Naleqqamiit pilersaarusiukkami ingerlasarnissaat kissaatigaarput, nunarpummi isorartoorujussuuvoq nunap inuilu tassani siammasissumi inissimallutik najugaqartiterput, nunaqarfipparujussuupput taakku tamarmik aamma ilaatinneqassasut naatsorsuutigaarput, tassami naligiinnerunissaq tassani pineqarmat. Naalakkersuisut oqarnerattuut meeqqat atuarfiani kinguaassiutit pillugit ilinniartitsissutit nutaat inerisarnissaannik suliaqartoqarpoq, tamanna

tusarluarnarpoq kaammattuutigiinnassavarpullu illoqarfinni nunaqarfinnilu atuarfiit tamarmik tassani ilaatinneqassasut, kiisalu kissaatigaarput inuusaq atorlugu suliniut ingerlaqqittussaq atuarfeqarfinni tamani ingerlanneqassasoq, nuannaarutigarpullu 2021-mi inuusaq atorlugu suliniut nalilersorneqarnera saqqummiunneqarnissaa pilersaarutaammat.

Taamatut oqaaseqarluta Naleqqamiit Naalakkersuisut siunnersuutaat ilalerparput, ataatsimiititaliamullu susassaqartumut ingerlateqqillutigu, ataatsimiititaliarlu sulilluarnissaanut kissaapparput.